



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Quomodo Lutherus Academias abolere, & bonarum litterarum studia
extinguere conatus sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Brocardi, & nostro etiam æuo Guilielmi Postelli exempla testantur: quorum hic in omnibus artibus, linguis & scientijs ad miraculum vsque doctus fuerat; quamuis non diabolum sed Angelum Razielem fuisse contendat: Sed tam magnum virum Deus, vt alios, perire noluit, sed paulo antequam vita excederet, oculos ipsi aperuit, vt alibi diceretur.

IV. Dum Lutherus in Pathmo sua desidet, inaudita eum insania inuasit omnem scientiam, cuius cupiditas à natura nobis innata est, perdendæ. Et quemadmodum Hadrianus vt Homeri opera aboleret, quantum poterat studium adhibuit; ita Lutherus in perdendis Philosophorum principis aliorumque scriptis torus fuit; nec concedere voluit vt in scholis Aristotelis aut Platonis scripta prælegerentur. Sola, inquit, Biblia ab vniuerso Mundo legi debere. Exstat adhuc epistola eius ad Nobilitatem Germaniæ Anno M D XX. eum in finem scripta. *Vix, inquit, contineo me quin dicam, bonum mihi videri vt Vniuersitates reformentur; quidquid alijs contra dicant. Omne illud quod Papatus (id est tota antiquitas) statuit & decreuit, non alio pertinet quam ad tegendos ipsius errores & vitia. Sancta scriptura derelicta est; & solus cæcus & paganus Aristoteles supra Iesum Christum est collocatus. Meum est consilium, vt libri illi Physici, Ethici, De anima, &c. vna cum omnibus illis qui de rebus scripti sunt Naturalibus, aboleantur. In his enim adolescentes & ingenium consumunt & tempus perdunt. Ego non dubito quin vilis aliquis figulus maiorem & exactiorem Naturæ habeat cognitionem: quam quidem ex libris illis frustra speret. Et contra Ambrosium Catharinum quodam loco inquit, diabolum ad destruendam funditus Ecclesiam, astutiorem modum excogitare non potuisse quam Academiarum institutionem. Hæc Melanchthon & Carolstadius ex sacro ore Lutheri excepta, alijs postea instillarunt, incredibili stultitia dicam an furore: sic vt multis in locis Germaniæ tam Vniuersitatibus quam celebribus olim scholis magna fuerit tam Doctorum quam Auditorum infrequentia & solitudo, in Silesia præcipue. Multi scholarium Wirtembergensium spiritu hoc vertiginis isti, libros suos Vlcano consecrarunt. Tum nouæ scilicet scholæ, & noui sanctificati Christiani extiterunt. Testatur Staphylus (*) sua ætate multos adhuc vixisse confusionis huius oculares testes Lutherus tamen ad seruerus, de restaurandis Scholis librum Anno M D XXIV. publicauit;*

& Carolstadium astiua, Melanchthonem vero de pistrino retraxit: quorum vterque ex Sanctæ scripturæ præcepto, in sudore vultus pane suo vesci, & Philosophia (b) valedicere volebat, ob metum ne ea, vt eadem Scriptura per D. Paulum monet, seducerentur. Quem locum Lutherus insigni falsitate deprauarat. Loco enim eius quod scriptum est, secundum elementa Mundi, (c) reposuit, secundum leges Mundi. (d) Nec vero stulta hæc persuasio aliorum hominum animis euelli potuit, quos Bibliistas vulgo appellarunt, qui omnibus alijs libris neglectis, sola Biblia diurna ac nocturna manu versant, vt Turcæ quoque Alcoranum suum assidue legunt ac relegunt, existimantes quanto læpius quis eum legerit, tanto maiorem splendorem in cælis eum consequuturum.

V. Porro Lutherus nouo afflatus Spiritu, eo ita intumuit, ut & ipse & asseclæ eius id manifeste deprehendere potuerint. Testantur hoc Acta eius post secessum, imo ante eundem finitum, & epistolæ quædam & libelli post reditum scripti (e) tum conciones octiduo post eundem reditum habitæ. Certe Tractatus duo, tum qui contra falsè nominatum ordinem Ecclesiasticum, tum qui in Henricum VIII. Angliæ Regem de Sacramentis est scriptus, talem in eo mentis tumorem, tam apertum furoris incrementum produunt, ut ex hoc tempore Luthero adherentes, cum vt Virum Dei; & Prophetam, imo Tertium Eliam admitterentur & scribendo (f) proficentur. Itaque qui hæctenus auxilio & fauore Friderici Electoris Saxonie eluserat potestatem Papæ, & Cæsaris, ex eo tempore ad subiugandum sibi ipsum Fridericum animum assumpsit. Id paulatim sic gestum fuisse proditur. V Vitteberga nuncium afferebatur, octobri fere mense, quod ipso absente Missa fuerit abrogata ab Augustinianis, quam ipse abrogare suo statuto hæctenus superfederat, Item cum tumultu SS. Imagines contractas, & è templis aliquot esse eiectas, ea res occasionem dedit Luthero scribendi Librum de abroganda Missa, quem Kal. Novemb. ad suos Augustinenses cum litteris transmisit

(g) nec

a Vid. Staph. de Ger. Bibl. versf. & lib. de Luth. concord. b ad Coloss. 2. 8. c ibid. g Luth. in Praef. super Comment. Melanch. in Paulum. Eras. Alb. contra Carolstadium cui huius rei culpam Lutherani affricant. c Tom. 1. Ienensi fol. 119. 141. 145. 161. f glossæ Tomo 1. Ienensi fol. 58. 89. ad epistolas Lutheri datas post reditum suum ad Fridericum Elect. & ad Hartmannum Cronebergium.

(a) nec multo post, eodem mense Wittebergam clam ipse veniens ex Eremo suâ, suos in spiritu fratres conuenit, octiduo VVittebergæ apud Nicol. Amsdorffium commoratus est mentito habitu & VVartbergam demum reuertit, anxius ne quis se absente mutatæ religionis lauream sibi præriperet. Cum igitur An. 1522. ineunte Carolstadius & alij hæreses nouas *Cælestium Prophetarum* procederent Ian. & Februario Lutheri patientia disrupta, uti dicere cœpimus, monitus Carolstadium noua dogmata proponere, & sua ipsius auctoritate nuper statuas confregisse è templis eiecisse; nunc nullum inter Christianos mendicium tolerandum edito de ea re libello, ad Comitum Passauia docere (b) & Cælestium Prophetarum auctorem factum esse, (c) ergo 5. Martij die è latibulo suo VVittebergam reuertit, magnas iras & vindictam animo coquens cum ex itinere audaces ad Fridericum Electorem literas dedisset de suo reditu inuito principe, terrendo cum cœlestibus suis visis dicendoque magis Deo quam Imperatori obediendum esse, se ut Ecclesiæ & populi suæ fidei specialiter commissi salutem prospiceret, rediisse. Reuersus, discipulum suum quod tale quid ipso absente & inconsulto facere ausus esset, acertime exagitauit: ut qui hactenus imaginum usum nunquam reprobarat. Sic enim inquit quodam loco: *Ego dico Moisaica lege nullam aliam imaginem, quam Dei prohiberi; neque interdictum Christianis esse, Salvatoris Crucifixi aut alicuius Sancti imaginem habere.* Quæ de his duobus & exorta inter eos conuentione dicenda restant, Secundo libro sum explicaturus. Lutherus interim antiquum obtinens, totus in id incumbere ut Ecclesiam destrueret, quamuis suam ille nulla adhuc certa forma ordinasset contentus in præsentia antiqua conuelleret. Missa tum in ea ipsa fere cæremoniis quibus apud Catholicos celebrabatur: & licet non deessent quidam mutationis cupidi, Dux tamen nullam admittere, nec unquam Luthero pro suo lubitu grassandi licentiam dare uoluit, uti postea à fratre prædicti Ducis factum fuit: immo quoties à Luthero, sententiam indies mutante, de his aut illis admoneretur, tantum sperare eum bene, interim vero quiescere iubebar. Lutherus interim scriptis, voce, precibus, minis omnes exhortabatur, ut oculos aperirent, & seruitutis iugum abijcerent.

VI. Interea Lutherus transferendis in Germa-

nicam linguam Biblijs laborem impendebat, facile intelligens ad ferendam in Ecclesia discordiam nihil fore efficacius quam insipienti vulgo armahæc (quæ hæreticorum ipse postea appellauit) in manus dare quibus & cum clero imprudenter configere, & inter se in mortem dissidere valerent, ipso quiescente inter tot turbas, quot capita de vulgo scripturam lectitarent, nullo iudice, nullo audito Magistro. Vtus est ad translationem suam Doctore Medicinæ apud VVittebergenses Casparo Crucigero, qui deinde relicta professione Medica, spiritu Lutheri afflatus professus est nouam in templis doctrinam. Actum quidem Lutherus tanquam primitias Translationis suæ edidit solum Nouum Testamentum, (d) vetus autem postea non modico tempore interiecto utpote grandis operæ & curæ opus. Absolutum opus magna omnium expectatione statim publicatum, & Germaniæ patriæ suæ tamquam cælestis donum nuncupatum & obtusum fuit. *Iam alter Moyses in Mundum uenisse credebatur.* Et quidem aperte ille gloriabatur, (e) *totam Christianitatem Bibliorum rectam ac veram translationem nunquam habuisse quam quæ ab ipsius manu profecta esset. Septuaginta Interpretes sensum Prophetarum & Euangelistarum nunquam tam genuine expressisse.* Eius discipulus Mattheus alibi exclamabat, *Maximum diuinorum miraculorum nostro tempore factorum hoc esse, quod Deus ante finem Mundi à D. Martino Luthero Biblia in Germanicam conuerti linguam curarit.* Hinc illa de Biblijs ex subter scamna locis & ex puluere eductis fabula, & innumera huiusmodi partim falsa partim delira encomia, quæ ut Christianus lector, quam solida sint intelligat, aduertere placeat, oculos in Bibliothecas non dico Franciæ, Italiæ &c. regionum sed in ipsam Germaniam solam, in qua tam grandia mendacia pueri Lutheri fingendo sperferunt. Quid igitur ibi uidebimus? 1. Biblia sacra multis sæculis ante Lutheri ortum in Germanicam & quidem Saxoniam linguam uersa fuisse, ita diserte Ioannes Lampadius Caluianus prædicans Bremæ, testatur in 3. parte Mellificij Historici cap. 8. inter Ludouici, Pij, qui Caroli Magni filius & suc-

2. Vlenbergius, cap. 8. b. extat libellus ille Carolstadij. c. Vlenberg, in uita Philippi Melancti cap. 3. d. ad Coloss. 2. 8. c. Luth. in Post. Coll. Mensa. Heshus, in Procem. lib. de Eccles.